

KÖBÁNYA KLÍMASTRATÉGIÁJA

ZÖLD
KÖBÁNYA
Rajtad múlik!

A HELYZETILEMÉS
SORÁN ÉRINTETT TÉMAKÖRÖK

1
SZÉLSŐSÉGES
IDŐJÁRÁSI
JELENSÉGEK

2
HŐHULLÁMOK ÉS
ÁTLAGHŐMÉRSÉKLET
EMELKEDÉS

3
ÁRNYÉKOLÁS

4
KÖZLEKEDÉS

5
LEVEGŐMINŐSÉG

6
ENERGIA-
HATÉKONYSÁG

7
FELELŐS
ZÖLDFELÜLET
GAZDÁLKODÁS

„A jövőkép cselekvés nélkül csupán egy álom. A cselekvés jövőkép nélkül csak időtöltés.
A jövőkép cselekvéssel összekapcsolva meg tudja változtatni a világot.”
(Joel Arthur Barker)

SZÉCHENYI 2020

KÖBÁNYA
az élő város

A projekt a "Zöld Kőbánya - Rajtad múlik! című
KEHOP-1.2.1-2018-00025" pályázat keretében
valósul meg.

www.kobanya.hu
facebook.com/KobanyaiOnkormanyzat

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Kohéziós Alap

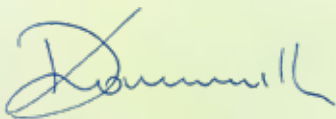
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KEDVES KÖBÁNYAIK!

Napjaink egyik legfontosabb világméretű kihívása a globális éghajlatváltozás, amelyre egyre sürgetőbb és komplexebb válaszokat keresünk. A szélsőséges időjárási események mértéke és gyakorisága világszerte nő, az éghajlatváltozás hatásai számos térséget, gazdasági ágazatot tesznek sebezhetővé. Hatással van arra a környezetre is, amelyben élünk, Kőbányára. Kiemelt célunk a klímaváltozással kapcsolatos ismeretek bővítése, az e témakörhöz köthető tevékenységek helyi szintű koordinálása, a klímaváltozással kapcsolatos szakmai kommunikáció feltételeinek hosszú távú biztosítása.

Önkormányzatunk 2020-ban elfogadta Kőbánya Klímastratégiáját, ennek rövidített változatát tartják most a kezükben. Bízom abban, hogy a benne foglalt célokat, az Önök aktív részvételével, a lehető legnagyobb arányban elérjük, és együtt dolgozunk egy még zöldebb, még élhetőbb Kőbányáért!

KÖSZÖNÖM A KÖRNYEZET VÉDELMEÉRT EDDIG TETT FÁRADOZÁSAIKAT ÉS EGYBEN BÍZOM ABBAN, HOGY A JÖVŐBEN MINÉL TÖBBEN CSATLAKOZNAK ZÖLD KÖBÁNYA PROGRAMUNKHOZ ÉS A KÖRNYEZETÜNK MEGÓVÁSÁRA TÖREKVŐK NÉPES TÁBORÁHOZ.

D. Kovács Róbert Antal
Kőbánya polgármestere

KÖBÁNYA KLÍMASTRATÉGIÁJA

Mindannyiunknak van emléke olyan hirtelen lezúduló, nagy mennyiségű csapadékról, amit helyenként a csatornahálózat sem tud elvezetni. Vagy amikor a nyári hőségben szinte sűtnék a padok, az utcaburkolatok. Amikor többen nem a napos megállóban várjuk a buszt, hanem egy közeli fa, vagy épület árnyékában. A nehézségekre, amikor a főpolgármester kénytelen elrendelni a szmogriadót. A dugóban járó motorral álldogáló autók kipufogott gázaira. Vagy amikor a szél mozgatja az ablakokat és belül a függönyöket és nem tudunk aludni az egész éjszaka világító lámpától. Azt is tudjuk, mennyivel kellemesebb egy fás, ligetes, parkos területen tölteni az időt, mennyivel jobb egy olyan irodában dolgozni, ahol az épület homlokzatára növények futnak és milyen cool egy jól kialakított tetőkert.

Kőbánya Klímastratégiájában a klímatudatosság erősítése az első és legfontosabb cél. Mindannyiunkban minden nap jelen kell lennie egyfajta klímavédelmi szemléletnek. Annak, hogy minden nap tegyünk valamit, akár csak egy apróságot is azért, hogy mi és az utánunk jövő generációk egy egészséges, jó kondiban lévő, klassz Földön élhessenek.

A CÉLOK ELÉRÉSÉHEZ A KÖBÁNYAI ÖNKORMÁNYZAT SOKOLDALÚ „PROGRAMCSOMAGGAL” KÉSZÜL ÉVRŐL ÉVRE A KERÜLETI LAKOSOK RÉSZÉRE.

A klímastratégia körébe tartoznak például:

- **csapadékvíz menedzsment**
- a **hőhullámok** enyhítésére több párapap, csobogó és szökőkút a forró nyári időszakokban
- utasváró pavilonok tetőfelületeinek festése/borítása, mely **visszaveri a napsugarakat**
- egyes, nagy gyalogos forgalmú köztereken **napvitorlák** felszerelése
- A **nyílászárók árnyékolása** a mindennapi életben
- a szállópor csökkentésével a szmogriadó elkerülése
- kiemelt fejlesztés a **kerékpárutak** és kapcsolataik kiépítése
- **elektromos autó** töltőállomások telepítése
- **alternatív energiaforrások** felkutatása
- **utólagos hőszigetelés** és energia-megtakarítást eredményező beruházások támogatása
- **fényszennyezés** csökkentése

Mindezek az intézkedések rendkívül fontosak és nagymértékben hozzájárulnak a klímatudatosabb élet kialakításához. A legkiemelkedőbb jelentősége azonban a zöldfelületeknek, a fáknak, a parkoknak, az utcák, terek fásításának – vagyis a növényeknek van.

A zöldterület a csapadékot helyben hasznosítja, csökkenti a csatornában elfolyó víz mennyiségét és egy fa akár 80-100 liter vizet is el tud párologtatni egy nyári napon. A nagyvárosi burkolt területek hőmérsékletét 6-7 fokkal csökkenti a faszorok árnyékoló hatása. Egy nagyméretű fa egy ember egész évi oxigénszükségletét képes biztosítani és jelentős mennyiségű széndioxidot elnyelni, ezzel csökkentve az üvegházhatást. A növények a keletkező por, kipufogógáz jelentős részét megkötik. Egy 50 éves fa mintegy 405 kilogramm szennyezéstől ment meg minket egy év alatt. A fák lombozata az utca zaját és a házak közötti szél erősségét is mérsékli.

AZ ELMÚLT ÉVEKBEN A KÖBÁNYAI ÖNKORMÁNYZAT NÖVELTE A ZÖLDFELÜLETEK ARÁNYÁT A KERÜLETBEN, VALAMINT SZÁMOS ZÖLDFELÜLETI BERUHÁZÁST VÉGZETT EL:

- Az elmúlt hat évben több, mint 2000 tő új facsometét ültettünk el.
- 2020-ban 1 kilométer hosszú, útmenti szakasz füvesítettünk újra.
- 2020-ban 66 fahelyet alakítottunk ki burkolt járdákban.
- A Gyakorló utcai és az Újhegyi lakótelepeken a betonelemek elbontása után új gyepfelületeket hoztunk létre.
- Számos sportpályát újítottunk fel.
- Megkezdődött az Óhegy park rehabilitációja.
- A Kis-Pongrác projekt keretében 2396 cserjét és évelő növényt ültettünk, valamint 1315,5 m² területet füvesítettünk.
- Elbontottuk a Liget téri, volt szolgáltatóház épületét és a helyén kulturált és esztétikus parkot alakítottunk ki.

Eddig a klímavédelemben legjobb barátainkról, a növényekről beszéltünk.

DE NÉZZÜK, MIT IS JELENT AZ ENERGIAFELHASZNÁLÁS ÉS KÁROSANYAG-KIBOCSÁTÁS OTTHON!

Szén-dioxid kibocsátási adatok egy átlagos család esetében

• fűtésre 1700 m³ földgáz, vagy 58 GJ távhőenergia felhasználásakor **3200 kg CO₂/év,**

• villamosáram 3000 kWh/év felhasználás kibocsátása **1200 kg CO₂/év,**

• munkába járás egy gépkocsi használat esetén 30 km/nap = **3,5 kg CO₂/nap,** ugyanerre a célra elektromos vagy hibrid gépkocsival **3 kg CO₂/nap,**

• munkába járás tömegközlekedéssel **0,3 kg CO₂/nap,** gyalog/kerékpárral **0 kg CO₂/nap,**

• gépkocsi használat munkába járáskor az agglomerációból 60 km/nap = **7 kg CO₂/nap,**

• egy gépkocsi használat a családban 10 000 km/év = **1200 kg CO₂/év** keletkezik.

Áramfelhasználás

• A wifi-box 11,7 Watt, 50% idő-kihasználás mellett **51 kWh/év** felesleges áramfelhasználást és **20 kg CO₂/év** kibocsátást okoz.

• A tévémodul 11 Watt teljesítményű, kikapcsolva is 9 Watt. Egyharmad idő kihasználás mellett **52 kWh/év** felesleges áramfelhasználást és **21 kg CO₂/év** kibocsátást hoz magával. Mivel általában nem egy tévé van a háztartásban, így sokszorozódik a szennyezés.

Vajon hány millió ilyen készülék van hazánkban, és ezeknek mennyi lehet az elpazarolt összteljesítménye, illetve a kibocsátása?

• A wifi-box, 51 kWh/év, ez egymillió háztartás esetében **51 millió kWh/év** felhasználás és **20 400 tonna CO₂/év** kibocsátás.

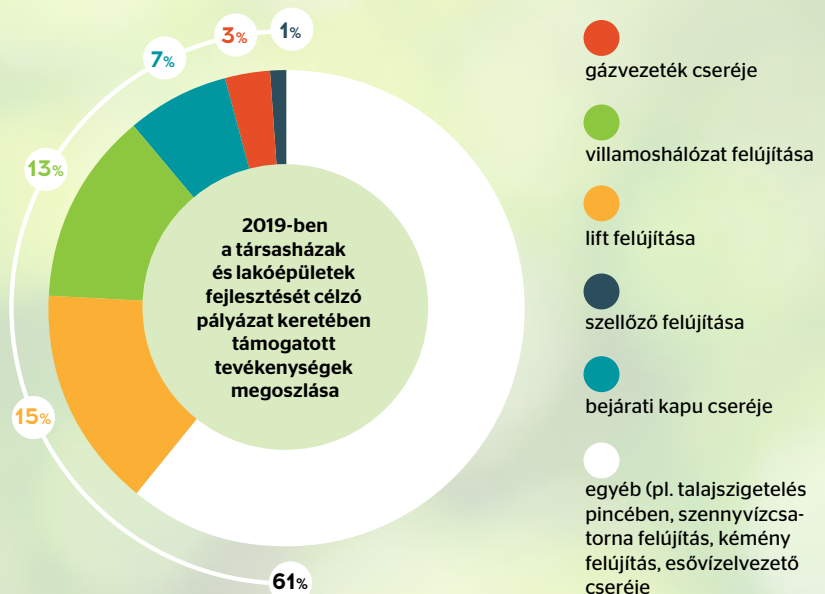
• A tévémodul, 52 kWh/év kétmillió modul esetében **104 millió kWh/év** felhasználás és **41 600 tonna CO₂/év** kibocsátás.

Csupán a fenti adatok alapján a felesleges idejű készletléti állapot összes vesztesége legalább **155 millió kWh = 155 GWh** és **62 000 tonna CO₂/év** felesleges kibocsátás.

Ezek a számok sokkolóak, ezért az Önkormányzat az elmúlt években nagy összegekkel támogatta az energetikai korszerűsítéseket és egyéb lakossági fejlesztési beruházásokhoz is adott pályázati támogatást.

Az előbbieken szemezgettünk a klímastratégiai szempontok, célok és irányelvek mentén.

**MOST LÁSSUK
A KONKRÉT AKCIÓTERVET!**

KÖBÁNYA KLÍMAVÉDELMI AKCIÓTERVE

Burkolt felületeknél a nyári hőmérséklet csökkentése aktív zöldfelületek növelésével

- fásítás, cserjesávok, cserjefoltok kialakítása
- zöldfelületek burkolásának tilalma
- burkolt járdákban új fahelyek kialakítása

A helyi klímához alkalmazkodó, a száraz városi környezetet toleráló növényzet telepítése

- gyepfelületeken pl. vadvirágos rétek kialakítása
- őshonos cserjék arányának növelése
- fásításnál a várostűrész szempontjainak előtérbe helyezése
- évelő növények arányának jelentős növelése

Helyi mikroklíma javítása

- az átszellőzési sávok védelme
- a tömegközlekedési megállóknál várakozóhelyei tetőfelületének utólagos festése, borítása
- közterületek árnyékolására napvitorlák felszerelése
- párapuk, csobogók és szökőkutak működtetése közterületeken
- hőszigetelés esetén a zöldterületek és a burkolt utak öntözésének elrendelése
- vizes játszótér-részek kialakításának lehetősége
- parkokban vízfelületek kialakításának lehetősége
- „Szeretnék Önnek is adni virágot” pályázat folytatása
- zöldfalak és zöldtetők kialakítását célzó támogatás megvizsgálása
- “Virágos társasház” pályázat elindítása
- “Adj örökbe egy fát” és “Fogadj örökbe egy fát” programok folytatása
- Legszebb konyhakertek program folytatása

A vízfogyasztás csökkentése

- szürkevíz hasznosításának lehetőségei
- közterületi esővízgyűjtés és felhasználásának vizsgálata
- esővízgyűjtési lakossági program (eszközökre pályázat)
- “Kőbányai Csapadékvíz-gyűjtési Program” meghirdetése

Ökológiai folyosók kialakítása

- nagyobb zöldterületek közötti átjárás, zöld folyosók középtávú tervezése

Meglévő zöldfelülettel történő tervezett gazdálkodás

- részletes zöldfelület fenntartási terv kidolgozása
- elöregedett fa- és cserje állomány terv szerinti cseréje
- gyepfelületek rendszeres felújítása
- öntözött területek arányának növelése
- évelők arányának növelése

Közutak kezelésével összefüggésben a zöldfelület megőrzését elősegítő javaslatok

- fasori zóldsávval rendelkező utak mentén új kapubehajtók korlátozása
- park, vagy parkszerű zöldterületeken új parkolóhelyek nem létesülhetnek
- parkolóházak létesítése, támogatása

Kerékpáros közlekedésre ösztönzés, környezetbarát gépjárműflotta fenntartása

- kerékpáros infrastruktúra fejlesztése a kerületben
- Európai Mobilitási Héthez kapcsolódó kerékpáros rendezvények megtartása
- Isaszegi Kerékpáros Emléktúra folytatása
- „Bringázz az iskolába és munkába!” program elindítása
- önkormányzati új gépjárművek beszerzésénél hibrid vagy elektromos meghajtású gépjárművek előnyben részesítése
- Isaszegi Kerékpáros Emléktúra szervezése

Hőszigetek csökkentése

- meglévő burkolt parkolóknak új fahelyek kialakítása és beültetése
- tömegközlekedési megállók zöldítésének kezdeményezése, többek között a Liget téri autóbusz végállomás fásítása

Zöldhulladék helyi kezelése

- komposztáló udvar létesítésének megvizsgálása és kialakítása
- Kőbányai Komposztálási Program folytatása

Klímavédelmi szemléletformálás

- „Zöld Nap” szervezése
- klíma szakkörök szervezése
- akciókhoz, programokhoz kapcsolódó tájékoztatók, interaktív programok készítése
- óvodás kortól „zöld” nevelés támogatása
- az óvodai kertek újrazöldítési programja
- iskolai oktatáshoz kapcsolódó programok szervezése
- tanösvény séták folytatása
- klímatudatos szemlélet megvalósítása az önkormányzat és cégeinek működésében
- zöld közbeszerzés bevezetése
- hulladékkeletkezés visszafogása
- tudatos vásárlásra ösztönzés (pl. szövetszatyor használata műanyag helyett)
- „Tiszta udvar, rendes ház”, „Tiszta, rendezett Kőbányáért” és „Virágos Kőbányáért” elismerések adományozása
- „Madárbarát kert” akció folytatása, elismerés adományozása
- „Műanyagmentes július” akció szervezése, népszerűsítése

Energiahatékonyság

- önkormányzati intézményekben energetikai hatékonyságot célzó beruházások megvalósítása
- energetikai pályázatok kiírása lakóközösségek részére
- intézkedési terv készítése, amely biztosítja, hogy a Kőbányai Önkormányzat, annak költségvetési szervei és a legalább többségi tulajdonában álló gazdasági társaságok észszerű időn belül jelentősen csökkentik a károsanyagkibocsátásukat, továbbá jelentősen növelik a megújulóenergia-felhasználásuk arányát

Fényszennyezés megelőzése, illetve csökkentése

- a szükséges szintet meghaladó világítás forrásának megvizsgálása és megszüntetése
- a zavaró fények korlátozásának helyi szintű szabályozási lehetőségeinek megvizsgálása

VÉGÜL, AMI A LEGESLEGFONTOSABB, MIT TEHET ÖN, MIT TEHETSZ TE A KLÍMA VÉDELMEÉRT?

A környezeti terheléseknek **30-40%-a visszavehető a magánháztartások fogyasztási folyamataira.** Ezért biztatunk mindenkit, hogy éljen környezetbarát módon és fogyasszon kevesebb energiát! Néhány tipp, praktika, amelyek betartásával Ön/Te is hozzájárulhat(sz) Kőbánya klímavédelmi céljaihoz.

- Ha nincs otthon a család, vagy éppen alszik, ajánlatos a fűtési hőmérsékletet csökkenteni, a nem használt helyiségekben pedig a fűtést lekapcsolni.

- Hideg időben sok energia takarítható meg a zsalugáter zárva tartásával, a redőny lehúzásával, a függönyök behúzásával. A függönyök ne takarják le a radiátorokat!

- A rosszul záró ajtók és ablakok akár 30%-kal is növelhetik a lakás fűtési energiaigényét.

- Kertes házban ültessünk a napos oldalra árnyékoló növényzetet: fákat, bokrokat! A növényzet visszafogja a belső tér felmelegedését és a kert is szebb lesz.

- Csak ott és csak akkor világítsunk, ahol és amikor szükséges!

- 90°C-ra állított bojler kétszer annyi energiát veszít el, mint a 60°C-ra állított. Ráadásul a forró víz balesetet, súlyos égési sérüléseket okozhat.

- Fogmosás, borotválkozás közben nem kell feleslegesen csurgatni a vizet, kádfürdő helyett pedig zuhanyozzunk!

- A víztakarékos zuhanyrózsával ugyanazt a hatást lehet biztosítani, mint a hagyományossal, miközben jóval kevesebb vizet használunk fel.

- Egy csöpögő csapon évente két-három ezer liter víz is elfolyhat feleslegesen. Még súlyosabb a helyzet a rossz WC-kkel, ezek több tízezer liter vizet elpazarolhatnak.

- A nehezen puhuló ételek elkészítéséhez ajánlatos kuktafazék használata.

- Amikor csak lehet, hideg vizet használjunk! Kerüljük a folyó vízben való mosogatást, az italok, gyümölcsök vízcsap alatti hűtését, és mindennemű felesleges vízfolyatást.

- Ha vizet viszünk magunkkal, használjunk saját kulacsot!

- Mossunk alacsonyabb hőmérsékleten! Napjaink mosószerei már olyan hatékonyak, hogy így is tisztává varázsolják a ruhát.

- Ha van lehetőségünk gyűjteni az esővizet, mindenképp tegyük meg, és ezzel locsoljuk a növényeiket - nemcsak a környezetnek, de a virágoknak is jól tesz! 2021-ben új pályázati lehetőséget hirdet az Önkormányzat esővízgyűjtő edények használatba vételére.

- Ültessünk házuk, iskolánk, óvodánk kertjében fákat, cserjéket, lágyszárú növényeket és gondozzuk is rendszeresen!

- Tűzfalakra, kerítésekre futtassunk növényeket!

- Erkélyünkön, ablakainkban balkonládákban jól érzik magukat a virágok, fűszernövények, kisebb zöldségpalánták. Ebben növénypályázattal is segít az Önkormányzat.

- Használjuk fel a kertgondozásból keletkező zöldhulladékot helyben komposztálással, az így keletkezett komposztot pedig talajjavításra. A Kőbányai Komposztálási Program 2011 óta folyamatos, 2021-ben is lehet pályázni komposztálóra.

- Javítsuk a kertben élő állatok életfeltételeit pl. madáretető, itató kihelyezésével, rovar- vagy méhecskehotelek, sünfészkek építésével. Ehhez is kapcsolódik pályázati lehetőség az Önkormányzatunknál.

- A hűtőszekrény a háztartás egyik jelentős energiafogyasztója. A család igényeinek megfelelő méretű, energiatakarékos kivitelű berendezés megvásárlásával energia takarítható meg. A hűtőszekrény és a mélyhűtő ajtajainak felesleges nyitogatásával, vagy az ajtó körüli tömítés hibája miatt nagyon sok energia vész el.

- Ne hagyjuk indokolatlanul hosszú ideig, feleslegesen bekapcsolva a számítógépeket, televíziókat és más hasonló berendezéseket! Legalább a hosszabb idejű távollét esetén érdemes áramtalanítani.

- Próbáljuk a lehető legkisebbre csökkenteni a lakásban keletkező hulladék mennyiségét! Mindenből csak annyit vásároljunk, amennyire valóban szükség van. Ha van kert, a szerves hulladékokat komposztálással lehet hasznosítani!

- Csökkentsük a csomagolóanyagokat! Vásárláskor kerüljük az egyszer használatos zacskókat! Bevásárláshoz vigyünk magunkkal erősebb hordtáskát, vászontáskát!

- Részesítsük előnyben a hazai termékeket, ezzel nemcsak megbízható forrásból tudunk táplálkozni, de támogatjuk a helyi termelőket, a kisipart, valamint a szállítással járó költségeket, így az ezzel járó szennyezést is megspóroljuk.

- Kiemelt figyelmet fordítsunk a veszélyes hulladékokra, például a lemerült elemekre, az elromlott akkumulátorra, a lejárt szavatosságú permetezőszere vagy a beszáradt festékekre. Veszélyes hulladék az autóból leengedett motorolaj és minden vegyszer. Soha ne keverjük a háztartási hulladékhoz! A motorolajat vigyük vissza a benzinkútra, a szárazelemeket dobjuk az erre a célra rendszeresített gyűjtőbe, az akkumulátornak pedig a szakmühelyben a helye. De nyugodt szívvel látogathatjuk a hulladékudvarokat is!

- Az üres üvegek visszaváltásával, az elkülönített, szelektív hulladékgyűjtéssel könnyedén segíthetjük a hulladékok újra hasznosítását!

- Műszaki cikk vásárlásánál, az energiatakarékos készülékek közül válasszunk!

- Használjuk a kevésbé környezetterhelő közlekedési eszközöket, a tömegközlekedést és a kerékpárt.

- Ne parkoljunk zöldterületen, és ne használjunk ivóvizet autómosásra!

**HA MINDENKI CSAK EGY APRÓ LÉPÉST TESZ
A BOLYGÓ ÉRDEKÉBEN,
EGÉSZEN NAGY DOLGOKRA LEHETÜNK KÉPESEK!**

**KIADJA
A KŐBÁNYAI ÖNKORMÁNYZAT**

1102 Budapest, Szent László tér 29.
www.kobanya.hu
facebook.com/KobanyaiOnkormanyzat

